

Moralno-pastoralno-liturgijska sekcija

Predstojnik:

Dr Jordan Kuničić

Da izreknem neke karakteristike rada u moralnoj sekciji? Te se mogu opaziti iz samih naslova održanih referata. Jedna je izvan svake sumnje: pastoralna. Ako nas je Koncil poučio da čitavoj izobrazbi kleričkih osoba moramo dati pastoralni karakter, jasno je da će pastoralna karakteristika biti doista glavna i dovoljna za shvaćanje rada u ovoj sekciji.

Pitali su mudraca: Što bi učinio da imaš svu vlast u zemlji i na svijetu? On je odgovorio: »Vratio bih riječima njihovo prvotno, prirodno značenje«. U pokoncilsko se vrijeme opaža da na području teologije, dosljedno i moralke, prevladava neki način izražavanja u apstraktnim, titravim, metaforičkim izrazima, dalekim od izvora običnog shvaćanja. Nekada se zamjeralo skolastici da su njeni načini izražavanja astralni, izjedeni od duge uporabe, ali danas prisustvujemo isto tako pretjeranom načinu izražavanja, daleko od dohvata običnih smrtnika.

Jedan od uzroka ili povoda za takav način izražavanja nalazi se i u tekstu II vatikanskog koncila. Kako vrijeme odmiče, tako teolozi primjećuju da još uvijek u tekstu koncilskih dokumenata ima dosta trijumfalizma, nejasnih i dvosmislenih izraza, jezičnih i stilskih nedotjeranosti itd. Doista, način izražavanja je privlačniji, ali je u mnogim pitanjima pretrpjela preciznost i naučni karakter iznošenja ideja.

U moralci bi takav način izražavanja bio pogibeljniji nego drugdje. Moralca je znanost praktične naravi. Ona proučava način življenja i djelovanja za sve kršćane, u pojedinim prilikama svakidašnjice. Konkretni život traži jasne pojmove, bistro izražavanje. Kako bismo mogli govoriti o normama djelovanja, ako bi te norme bile maglovite, dvoznačne, samo pjesničke naravi?

Mora se priznati da su i predavači i dijalogizanti na vanredno trezven i prikladan način prilazili obradi najavljenih tema. Različiti stilovi nedvosmisleno su se našli na istoj platformi. Netko bi mogao reći da je npr. stil u referatu »Povijest spasenja s propovjednikovih usana«

odviše analitičan i negativan. Ne zaboravimo dvoje: u moralnim pitanjima apstraktnost koristi malo ili ništa, jer se život i djelovanje odvijaju u konkretnosti, pojedinačno, stoga je potrebno uvijek govoriti što konkretnije, zornije, praktičnije; drugo, negativna metoda je u genetičkoj proceduri ispred pozitivne, drugim riječima: u konkretnom životu prije treba iskorijeniti grijeh ili mane da se uzmogne steći krepost, dok u spoznajnoj proceduri ispravnija je pozitivna metoda, u kojoj se najprije predočuje krepost, a prema njoj ocjenjuje grijeh ili mana.

S tog gledišta i negativna metoda, analiza patoloških pojava u konkretnom životu i radu od velike je koristi kao dijagnoza za upotrebu lijeka na ranu gdje se ona doista nalazi. A tih rana ima mnogo. I moralna sekcija je uzela u pretres nekoliko bojnijih.

U pozitivnom smjeru vrijedno je osobito istaknuti intervenciju dra R. Spiazzia. Možda ni njegove pastoralne smjernice za apostolat svećenika i župnika nijesu »zadnja riječ« praktičkog pastorala, ali svakako je na području avangarde, za prilike velikih industrijskih gradova od neprocjenjive vrijednosti.

I svi ostali su svako pitanje postavili u zdravu konturu, u idejno ispravni okvir te ga rasvijetlili po načelima zdrave situacijske moralke, s mnogo razboritosti, ravnoteže, bez pretjeranosti, što se moglo zapaziti, a mora se bezuslovno pohvaliti te drugima dati kao primjer.

Žao nam je što ne možemo iznijeti i pojedine intervencije nekih sugovornika, jer su te intervencije omogućavale svestranije »dimenzioniranje« i proširivanje pitanja, ali iznesena načela su dovoljna da se shvati prava orijentacija u traženju rješenja analognih pitanja.

I na kraju jedna tehnička napomena. Ove godine su referati u ovoj sekciji bili brojni, ali zato i zbijeni. Nadamo se da će organizatori naredne godine na vrijeme doskočiti toj teškoći te izabrati manji broj referata, ali omogućiti da bude više vremena za izmjenu misli. Iskustvo mora za svakoga biti efikasan učitelj.